

A határozati javaslat 3. melléklete

Szakmai beszámoló 2023.

MODEM Modern és Kortárs Nonprofit Kft.

4026 Debrecen, Hunyadi u. 1-3.

cégjegyzékszám: 09-09-016787

statisztikai számjel: 22298317-9102-572-09

adószám: 22298317-2-09

cég elektronikus elérhetősége:

cég honlapja: <https://modemart.hu/>

cég email címe: info@modemart.hu

Vizi Katalin
ügyvezető

2022 a rendrakás és a stabilizáció éve volt, belső munka, amely lehetőséget teremtett egy erős szakmai csapat összeállítására, valamint a falainkon túlnyúló, hiánypótló tevékenységek megfogalmazására és megvalósítására. A kilenc megrendezett kiállítás mellett a Debreceni Egyetemen MODEM-kurzus néven képzést indítottunk, megnyitottuk a MODEM Spot Budapestet, ahol a Képzőművészeti Egyetem és a MOME hallgatóinak tartottunk kurátori workshopokat. Az Apolló Mozival nyári kertmozi sorozatot szerveztünk Belvárosi Kertmozi néven, a Méliusz Juhász Péter Könyvtárral kutatói pályázatot írtunk ki Debrecen művészettörténeti hagyományainak feltárására, és a sort hosszan lehetne folytatni...

A lendület ezt követően is velünk maradt, hasonlóan intenzív évet tudhatunk magunk mögött 2023-ban is, ám a magas rezsiköltségekből fakadó nehéz anyagi helyzet miatt új stratégiát fogalmaztunk meg: a falakon belül megrendezett izgalmas és hiánypótló tárlatok mellett társadalmasítani kívántuk a MODEM-et, és a helyi közösségek bevonásával a művészetten keresztül vizsgáltuk a jóllét kérdését Debrecenben például a *Szociális akupunktúra* elnevezésű projekttel. Egy másik 2023-as közösségkapcsolati programunk, a *Feltűnő tárgyak – A mi kortárs gyűjteményünk* a szentendrei Ferenczy Múzeumi Centrummal együttműködve valósult meg, amelynek kiindulópontját a két intézmény gyűjteménye adta. Kié a múzeum? Mennyire lehet mindenkié egy kulturális intézmény? Ilyen és ehhez hasonló kérdésekre kerestük a választ művészek bevonásával, helyi közösségeket megszólítva és megkérdezve a MODEM saját gyűjteményének folyamatos bemutatásával és kommunikálásával.

2023-ban is készültünk fontos kiállításokkal: március végéig tartott a *30+ - kísérleti művészetpedagógiai tárlat*, amely Don Tamás kurátor 4 éven át vezetett pedagógiai tevékenységének essenciája volt, február közepén nyílt az Antal-Lusztig-gyűjteményt feldolgozó sorozat 4. tárlata, amely az Alföldi iskola gyűjteményben szereplő alkotók munkáit mutatta be *Földközben* címmel. A tavasz során Re:Re néven nemzetközi csoportos kiállítást nyitottunk, amely a népszerű művészeti újrajátszások, az ún. re-enactmentek performatív ismétlésen alapuló esztétikai stratégiáit vagy eljárásait kívánta feltárni, ahol a nemzetközi kortárs művészeti csúcsteljesítmények mellett hazai, debreceni alkotók is szerves részét képezhették az impozáns tárlatnak. Ezen kívül életműkiállításokat is rendeztünk: a nemzetközi karriert jegyző, Debrecenben élő Keserő Károly, valamint Esterházy Marcell hiánypótló egyéni tárlataival jelentkeztünk, majd különleges külső helyszínen, a 24 emeletes toronyház egyik lakásában létrehozott helyspecifikus kiállítással és kötéssel emlékeztünk Tar Sándorra a Déri Múzeummal együttműködve.

A 2022-es Tasnádi József: *Apóriák* című tárlata a MODEM szervezésében útra kelt és májusban a szófiai Bolgár Nemzeti Múzeum Arsenal Kortárs Művészeti Galériájában került újra megrendezésre. A MODEM falai mögül kilépve pedig részt vettünk a Keserő 90. című köztéri fotókiállítás szervezésében az Együtt Balatonudvariért Egyesülettel közreműködve.

Folytattuk oktatói tevékenységünket is a Debreceni Egyetemen, de immár a SZTE-BTK-val kibővíve. Nem maradt el a *MODEM-díj* sem: a Debreceni Református Kollégium Múzeumának gyűjteménye adta a fiatal kurátorok pályázatának kiindulópontját, amelyből aztán a nyertesek elképzelései kiállítás formájában valósulnak meg 2024-ben. A 2023-as *Budapest Contemporary* kortárs művészeti vásáron a *MODEM* standjánál a 2022-es *MODEM-díj* pályakezdő győztesek pedig be is mutatták alkotásaikat.

A *MODEM* az elmúlt években törekszik arra, hogy egyre több lokális együttműködésben vegyen részt. Ennek az igyekezetnek a következő állomása egy új programsorozat *Tied itt a tér* címmel, amelynek keretén belül különböző, a város kulturális szcénájához kötődő embereket kérünk fel arra, hogy találjanak ki egy-egy programot a *MODEM*-be. Ugyanennek a törekvésnek egy másik lába volt az *Az adat érzéki látszata* című konferencia és kiállítás a Méliusz Juhász Péter Könyvtárral együttműködve, szakmai partner a budapesti Moholy-Nagy Művészeti Egyetem volt.

2023-ban a *MODEM* elnyerte a muzeális intézményi státuszt, így a gyűjteménye közgyűjteménnyé vált és belépett a hazai muzeális intézményi hálóba. Szintén a tavalyi évben az intézmény megszerezte a *Családbarát Múzeum* elismerést a 18. Múzeumok Őszi Fesztiválja programsorozat nyitórendezvényén és elnyerte a 2023-as *Múzeumpedagógiai Nívódíj ICOM különdíját* a 30+ Kísérleti Művészetpedagógiai Projekttel. Az AICA Műkritikusok Nemzetközi Szövetségének Magyar Tagozata tíz év után újraindította az *AICA-díját*, ahol a *Re:Re. Művészi újrarájátszás, az újrarájátszás művészete* a "Legjobb kuratori projekt", míg az Esterházy Marcell: *Timelines* című tárlata a "Legjobb egyéni kiállítás" jelöltjei között szerepelt. A 2023-as év vizuális újítása volt az egri Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Média és Design Intézet tervezőgrafika szakának hallgatói segítségével megtervezett honlapunk beindítása, mely elnyerte az *Év Honlapja 2023* díjat. *Tudományos publikációs díjat* nyert a *MODEM* művészeti vezetője, Süli-Zakar Szabolcs a *Re:Re*, a művészi újrarájátszás az újrarájátszás művészete című kiállítás és katalógus szakmai munkájáért.

Az év talán legnagyobb volumenű feladata az Antal-Lusztig-gyűjtemény kortárs szekciójának még jelenleg is tartó feldolgozási folyamata volt, mely közel ezer tételt takar és mondhatni érintetlen. Az anyag feldolgozása nemcsak kiváló művészettörténeti, kutatói feladat, hanem valódi értékteremtés. A feldolgozás komoly eredményeket szülhet és jelentősen gazdagíthatja a város kulturális identitását.

A kiállítások mellett a vállalt oktatási, tudományos és ismeretterjesztési feladatokkal a *MODEM* rendszeresen hallatott magáról: a több mint 250 cikk és interjú, több száz poszt és új követő az online platformokon, fontos szakmai sikerek és teltházas programok jellemezték az évet.

FÖLDKÖZELBEN - Mednyánszky László, Koszta József, Fényes Adolf, Iványi Grünwald Béla, Tornyai János, Endre Béla, Glatz Oszkár, Nagy István, Rudnay Gyula, Medgyessy Ferenc és Holló László művei az Antal-Lusztig-gyűjteményben

Kiállítás időtartama: február 19. – április 30.

Helyszín: MODEM, Földszinti kiállítótér

A legnagyobb magyar magángyűjteményt bemutató könyv- és kiállítás-sorozat részeként 2023-ban a negyedik kötet művészeiből mutattunk be egy válogatást. A kötetek a Déri Múzeum égisze alatt jelentek meg. A kiállítás központi motívuma a magyar puszták, az Alföld. Erre a jellegzetes, karakteres tájra először a romantika festői figyeltek fel, miközben a maguk számára és a világ felé szerettek volna felmutatni valami sajátosan magyart, valami olyat, amit más országok, nemzetek nem birtokolnak.

A 20. században, az elsők közt a hódmezővásárhelyi születésű Tornyai vallotta magáénak a pusztát, ő festette meg legtöbbször, és az Antal-Lusztig-gyűjteményben is tőle található a legtöbb alföldi tájkép. Tornyai érdeklődése az 1910-es években fordult az alföldi rónaság témája felé. Fáradhatatlanul készítette a bámulatosan friss és változatos olajvázlatait, leginkább kisméretű kartonokra, falemezekre. Tornyai mellett Koszta József és Endre Béla festészete kötődött a legszorosabban az alföldi piktúrához.

Mednyánszky és Nagy István háborúhoz kapcsolódó műegyüttese az Antal-Lusztig-kollekcióban drámai képet fest a fronton zajló eseményekről úgy, hogy valójában egyikük sem ábrázolta közvetlen a háború borzalmait.

A festők mellett megjelenik a korszak egyik nagy szobrásza, Medgyessy Ferenc, akinek munkái jól illeszkednek abba a szellemiségbe, amelyet a többi művész képvisel. A kiállítás „legfiatalabb” alkotója, Holló László nemcsak Debrecen képzőművészeti életében töltött be jelentős szerepet a város egyik legjobb festőjeként, hanem Antal Péter gyűjtői karrierjének is meghatározó szereplője volt.

Kiállítók:

Mednyánszky László, Koszta József, Fényes Adolf, Iványi Grünwald Béla, Tornyai János, Endre Béla, Glatz Oszkár, Nagy István, Rudnay Gyula, Medgyessy Ferenc, Holló László

Kurátor:

Nagy T. Katalin

RE-RE: MŰVÉSZI ÚJRAJÁTSZÁS, AZ ÚJRAJÁTSZÁS MŰVÉSZETE

Kiállítás időtartama: április 22. – szeptember 17.

Helyszín: MODEM, 2. emeleti kiállítótér

A Re-Re címen futó tárlat a népszerű művészeti újrajátszásokat, ún. re-enactmentek performatív ismétlésen alapuló esztétikai stratégiáit kívánta feltárni. Amikor a művész vagy a mű visszamutat, újrajátszik egy általa közvetlenül nem feltétlenül ismert, ma már a (kulturális)emlékezet mezőibe tolódott eseményt vagy (mű)tárgyat. Ahol a múltra való hivatkozás nem a történelem és a múltban történtek relevanciájáról, hanem az itt és most szempontjából vizsgálódik.

A kiállítás felépítését tekintve a globálistól szűkült egészen a lokálisig, párhuzamos logikát követve a kollektívtól a személyes emlékezetig. Kezdve a Jeremy Deller nevével fémjelzett (Turner-díj, Velencei Biennálé) Orgreave-i csatával, a művészi re-enactmentek egyik legtöbbet hivatkozott alkotásával, majd a médiareprezentáció kérdéseire rávilágító Zbigniew Libera és Irina Botea Bucan munkáival. A következő szekció a különféle – társadalmi és családi vonatkozású – archívumokat vizsgálta (Erhardt Miklós, Misota Dániel, Schuller Judit Flóra). Majd egyre fokozva a személyes perspektívát, a kisebb társadalmi csoportok, a család és a személyes vonatkozások (Pettendi Szabó Péter, Tóth Kinga), a kulturális megidézések (Ingela Johansson, Esterházy Péter) irányába haladt, végül pedig a teljes személyességig, az izolált terekig jutott.

A jellemzően multimedialis, irodalmi ihletettségű művek ritmusát a nagyléptékű, komplex installációk (Kis Varsó, Bögös Lóránd) töltik meg, melyek a MODEM második emeleti kiállítóterében kaptak helyet. A korábbi külföldi re-enactment tárlatokhoz képest az installációk jelenléte szokatlanabb, és a szűkebb témafelvetés szempontjából vállaltan kérdésesebb volt. A kiállítás a kelet-közép-európai alkotások és művészek előtérbe helyezésére törekedett, kiemelve a regionális kapcsolatok fontosságát, kiegészítve azokat egy-egy ismert alpművel és kuriózzal. A tárlathoz katalógust adtunk ki hazai és külföldi szerzők tanulmányaival, ahol kísérletet tettünk a re-enactment kifejezőbb fordítására, definiálására.

Kiállítók:

Lola Arias (AR), Bögös Lóránd, Erhardt Miklós, Irina Botea Bucan (RO), Jeremy Deller (UK), Esterházy Péter, Granda Kilomba (PT), Hofgárt Károly, Ingela Johansson (SE), Zbigniew Libera (PL), Kis Varsó, Misota Dániel, Pettendi Szabó Péter, Societe Realiste (FR-HU), Schuller Judit Flóra, Tasnádi József, Tóth Kinga.

Kurátor:

Dr. Süli-Zakar Szabolcs

FELTÚNÓ TÁRGYAK – A MI KORTÁRS GYŰJTEMÉNYÜNK

Kiállítás időtartalma: június 15. – július 23. (Szentendre), 2023. november 26. – 2024. április 28. (Debrecen)

Helyszín: Ferenczy Múzeumi Centrum, Szentendre; MODEM, Debrecen

A MODEM a szentendrei Ferenczy Múzeumi Centrummal együttműködve hozta létre ezt az oktatási projektet, amelynek kiindulópontját a két intézmény gyűjteménye adta. Mindkét intézmény hónapokon át tartó workshopokat tartott különböző helyi közösségeknek az egyetemistáktól kezdve a nyugdíjas óvónőig. A két együttműködő partner kollégái hosszas egyeztetés alapján közösen dolgozták ki azt a módszertant, amellyel lebonyolították a különböző csoportok számára a foglalkozásokat. A rendszeres találkozókra olyan kérdéseket vitattak meg, amelyek arra keresik a választ, hogy mi a feladata egy múzeumnak a XXI. században, kié a múzeum, kinek szól, kiket szólít meg egy kiállító intézmény, mely közösségek kapnak belépést és mennyire szólítja meg őket egy adott kiállítás, mennyire lehet egy múzeum, vagy galéria demokratikus, mennyire lehet mindenkié egy kulturális intézmény, milyen múzeumot kívánnak maguknak a debreceniek, mi szól az ő városukról és közösségeikről.

Ilyen és ehhez hasonló kérdéseket tematizáltunk az adott közösségekkel. A MODEM gyűjteményéből kiindulva a földszinti, kis méretű terünkben a célunk az volt, hogy a csoportok, a kurátorok vezetésével, saját tárgyak beemelésével kiállításokat hozzanak létre a fentebb említett kérdésekre reagálva. Továbbá, hogy a kiállításokon keresztül lehetőséget biztosítsunk a helyi közösségeknek megfogalmazni és elmondani, mi fontos számukra egy múzeumban.

Ez a kezdeményezés folytatta a márciusban lezáruló 30+ projektet, hiszen ugyanúgy közös párbeszéd volt a kiindulópont, csak jelen esetben nem a műveken, hanem az intézményen volt a hangsúly. Lényegében felmértük, hogy különböző helyi közösségek hogyan gondolkodnak a múzeumról, milyen múzeumot éreznének a sajátjuknak. Terveink szerint megjelentetünk egy módszertani kétnyelvű összefoglaló kiadványt, ami akár majd felhasználható további projektekhez is.

Résztvevők:

Bodor Sára Vera, Don Tamás, Debreceni Egyetem hallgatói, György Gabriella, Nagy Lilien, Puszt Zsófia, Sütő Tünde, Török Krisztián Gábor, Váradi Emese, Varga Krisztina, a város nyugdíjas óvónői közül egy csoport

TASNÁDI JÓZSEF: APÓRIÁK

A kiállítás időtartama: május 4. – június 25.

Helyszín: The Sofia Arsenal – Museum of Contemporary Art /Nemzeti Galéria, Kortárs Művészeti Múzeum/, Szófia, Bulgária

Tasnádi installációi és generatív digitális kísérletei vizuális esszék, melyek történetté, textuális narratívává íródnak át, ennek köszönhetően az értelmezés és a gondolatátvitel gazdag, buja, nyílt mezőit tárulnak fel. Tasnádi József asszociációkkal és vizuálisan generált történetekkel foglalkozik, víziói alapját a megfogalmazott szövegek adják, és e médiumváltásnak köszönhetően megnyílik a mindenre túlmutató transzcendens távlat: „Szeretném azt hinni, hogy munkáim hasonlítanak az álmokra. Azok is az ébrenlét valóságából épülnek, csak kissé különös módon.”

Tasnádi alkotói tevékenysége különféle művészeti diszciplínák és műfajok területeire terjed ki, írásai, rajzai, digitális kísérletei, installációi és intervenciói azonban egy rendkívül koherens, szerves egész részei. Mélyen megélt tapasztalatok költői, művészi megközelítései, melyek egyszerre alkotói és még inkább életvezetési, túlélési stratégiákként szolgálnak számára. Rátalál dolgokra, amelyek spontán módon összekapcsolódnak olyan metatartalmakkal, mint a remény, az emlékezet, a halál, a közlés lehetetlensége, a paradoxon, a hely, a tér és az idő, a jelenlét vagy annak hiánya. E meghatározó kérdéskörökhöz kapcsolódva ugyanakkor a technológia és a művészet viszonyait is vizsgálja. Olyan hibrid kortárs művészeti módszerekkel tematizál fontos kérdéseket, amelyekben szorosan összekapcsolódik a (tudományos) kutatás, a (művészeti) feldolgozás/reflexió és a poétikus szintézis igénye.

A kiállítás a debreceni MODEM Modern és Kortárs Művészeti Központ 2022-ben megrendezett tárlatának aktualizált változata volt. A kiállítás koncepcióját – fenntartva a MODEM-es koncepciót, az Apóriákat – a hely adottságaihoz adaptálva szűkítettük a víz/utazás fogalmi köré. A kiállításon térbeli, beltéri installációkat (Desert Inn, La Primavera, Yesterdays) és egy új, a helyszínen létrehozott kültérrel (Waiting is a way of life), vetített videókat (The Persistence of Memory, La Primavera), egy TV-ken futó videóösszeállítást, valamint egy rajz-videó sort mutattunk be. A kiállítás szervezésében együttműködő partnerünk a Liszt Intézet, Magyar Kulturális Központ Szófia volt.

Kurátor:

Dr. Süli-Zakar Szabolcs

KÖRBE-KÖRBE: KESERÜ KÁROLY FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

A kiállítás időtartama: május 28. – július 30.

Helyszín: MODEM, Földszinti kiállítótér

Keserü Károly nemzetközi hírű képzőművész, aki 1986-ban, huszonnégy évesen Debrecenből vándorolt ki Ausztráliába. Képzőművészeti tanulmányokat folytatott a Melbourne-i Swinburne University-n és a Victorian College of Arts-on. 2000-ben, Auszália egyik legjelentősebb képzőművészeti díját, a Samstag-ot nyerte el, s ennek keretében a londoni Saint Martins College of Arts-on mesterképzésre járhatott, melynek befejezéseként 2004-ben mester diplomát szerzett. Ezután, feleségével úgy döntöttek, hogy Londonban maradnak. 2003-tól az egyik jó nevű galéria, a Patrick Heide Contemporary Art művészei közé választotta. E galéria a mai napig rendez munkáiból rendszeresen kiállításokat, és szerepelteti műveit a különböző művészeti vásárokon. 2011-ben a B55 Galéria meghívására Budapesten nyílt kiállítása egy másik londoni művésszel közösen, majd ugyanitt önálló tárlattal jelentkezett, ezt követően hívta meg a Várfok Galéria művészei körébe. 2013 óta újra Debrecenben él és dolgozik.

A MODEM kiállítása eddigi életútjának bemutatására vállalkozott. Bár alkotásai három kontinens országaiba kerültek, de a családi gyűjteménynek köszönhetően végig követhettük művészete alakulását és változását, és megismerhettük legújabb munkáit.

Keserü Károly művészetére nagy hatással volt az ausztrál aboriginal art, az őslakosok művészete, annak egyik ága, a pöttyökből való komponálás. A pöttyökből, négyzetekből épülő, fegyelmezett képi struktúrák éppúgy jellemzik művészetét,

mint az expresszív fellángolások, vagy a sokszor játékos és humoros szövegművek. Művészete sok vonásában rokon a zenei komponálás természetével, úgy bánik az apró formákkal és színekkel, mint a zenészek a hangokkal.

Debrecen, a MODEM régóta volt adós e kiállítással, hiszen a művész éppen egy évtizede él a városban, ahol csak kevesen tudnak e nemzetközileg is ismert alkotóművészről.

Kurátor:

Nagy T. Katalin

ESTERHÁZY MARCELL: TIMELINES

Kiállítás időtartama: augusztus 26. – november 26.

Helyszín: MODEM, földszinti kiállítótér

Esterházy Marcell 2003-ban diplomázott a Magyar Képzőművészeti Egyetem Intermédia Tanszékén. Azóta fontos szereplője a hazai kortárs képzőművészeti intézményrendszernek. Meghatározó galériákban és múzeumokban szerepelt csoportos kiállításokon itthon és külföldön. Például: a Capa Központban, a Paksi Képtárban, a budapesti Ludwig Múzeumban, a Budapest Galériában, a dunaujvárosi ICA-D-ben, a Magyar Zsidó Múzeumban, a londoni Tenderpixer Galériában, a prágai biennálén, a varsói Zachęta – National Gallery of Art-ban stb.

Az idei MODEM-es Timelines volt az első nagy intézményben megrendezésre kerülő egyéni kiállítása. A tárlat fókuszában Esterházy videóművei álltak, minden videóhoz kapcsolódva megjelent egy-egy tárgy a térben, amelyek részben a művész egyéb médiumú alkotásai közül kerültek ki, részben pedig a nagymúltú hercegi-grófi család archívumából, valamint láthatóak voltak különböző kortárs művészek a téma szempontjából releváns alkotásai is. Esterházy művészeti praxisának középpontjában a család története áll, ezen keresztül bizonyos szempontból felsejlett a látogatók előtt a magyar történelem néhány fontos momentuma.

A kiállítás egy fontos intézményrendszeri hiányt pótol, ami kiemelt szakmai érdeklődést eredményezett.

Kurátorok:

Don Tamás, Mucsi Emese

MODEM SPOT BUDAPEST PROGRAMJA

A program időtartama: kb. 2 havonta egy hétvége

A MODEM budapesti helyszínén 2023-ban is az esemény alapú projektek domináltak. A tavalyi év második felében a MODEM kurátorai két hiánypótló workshopot tartottak a Magyar Képzőművészeti Egyetem Képzőművészet-elmélet szakos, valamint a MOME Design- és művészetmenedzsment szakos hallgatóinak. Ezeket a programokat megelőzően nem volt jellemző, hogy a két budapesti művészeti egyetem elméletszakos hallgatóinak lehetőségük lett volna a közös gondolkodásra. A Don Tamás és Török Krisztián Gábor által tartott események sok pozitív visszajelzést kaptak, éppen ezért 2023-ban is terveztünk hasonló workshopokat a MODEM Spot Budapest tereiben. Több olyan két napos műhelymunkát terveztünk, amelyek keretein belül különböző interaktív feladatokon keresztül próbáltuk megérteni a kurátori hivatás különböző aspektusait. Mindeközben igyekeztünk, hogy ezek az alkalmak a lehetőségekhez mérten minél interdiszciplinárisabbak legyenek, ezért bevontuk néhány társművészeti ágazat képviselőit is.

A két napos eseményeken kívül két rövid, egy- egy hetes, úgynevezett pop-up kiállítást is szerveztünk a MODEM-díj tavalyi nyerteseinek, Biró Dávidnak és Koltay Dorottya Szonjának. Koltay Dorottya Szonja 2020-ban diplomázott a Magyar Képzőművészeti Egyetemen. Főként festéssel és videóval foglalkozik, különböző színházi produkciókban társalkotóként vesz részt. Munkáiban személyes történetekkel dolgozik. A képek központi szereplője a Marcsa nevű fiktív alak. A MODEM Spotban bemutatásra kerülő anyagán évek óta dolgozott, ez a sorozat sehol máshol nem szerepelt még így együtt. Biró Dávid a Kaposvári Egyetem és a MOME fotós képzésein szerzett diplomát. Évek óta rendszeres résztvevője különböző hazai és nemzetközi kiállításoknak. Munkáiban a technológia és a társadalom kapcsolatával foglalkozik, valamint a legújabb digitális fejlesztések kritikai olvasatával. Képeit erősen meghatározza a digitális esztétika. A MODEM Spotban a legújabb sorozatából állítottunk ki néhány darabot.

Kurátor:

Don Tamás

Workshopvezetők:

Don Tamás, Török Gábor Krisztián

„AZ VAGYOK, AKI VAGYOK. ÚGYSE LEHETEK MÁS: MIÉRT FÉLJEK HÁT FELFEDEZNI, KI VAGYOK?” – TAR SÁNDOR

Helyszín: Az ikonikus debreceni toronyház 19. emeletének 203-as lakása

A kiállítás időtartama: 2023. november 11. – 2024. február 11.

A MODEM már 2022-ben elkezdett szorosan együttműködni helyi kulturális intézményekkel. Ennek keretében valósult meg a Holnembváros című kiállítás is, amely a Déri Múzeum Fotótárának gyűjteményét értelmezte újra kortárs művészek bevonásával. Ezt az izgalmas együttműködést 2023-ban is folytattuk a Déri Múzeummal közösen. Az ez évre is átnyúló projekt fókuszában a debreceni író, Tar Sándor személye áll, aki egyre nagyobb hangsúllyal jelenik meg a város kulturális emlékezetében, a 2022-es Tar-konferencia is ezt bizonyítja. Kiállításunk kiindulópontja nem annyira Tar munkássága, sokkal inkább élettörténete volt, amelyen keresztül bizonyos szempontból be lehetett mutatni az 1956 utáni magyar történelmet, társadalmat. A szerző a 70-es években kezdett ismertté válni a Nyugat-Németországban élő magyar munkásokról írt szociográfiái révén. A budapesti értelmiség kedvelte a munkáit, ő maga mégis mindig idegenkedett az értelmiségi köröktől, a munkások között érezte jól magát. Később a magyar társadalom periferiáján élő emberekről írt novellákat, a '90-es évek végén beismerte, hogy ügynökként jelentett a Kádár-korszakban.

Rendhagyó módon a kiállítás nem a MODEM tereiben került megrendezésre, hanem a vasútállomás mellett lévő ikonikus, 24 emeletes épület egyik felső emeletén. Így a látogatók egy olyan miliőben tudtak mélyebben megismerkedni Tar személyével, amely nagyon is közel állt hozzá. A kiállítást egy márciusi workshop előzte meg, amelynek keretén belül az összes művész ellátogatott Debrecenbe, ahol megismerkedhettek a kiállítás helyszínéül szolgáló lakással, valamint mélyebb betekintést kaptak Tar életébe, munkáiba, amelyről elsősorban a kiállítás társkurátora, Lakner Lajos irodalomtörténész mesélt nekik. Lakneren kívül más meghívott előadók is bővítették a művészek tudását az íróval kapcsolatban. Ez az esemény fontos első lépés volt a projekt szempontjából, hiszen a résztvevők rengeteg inspirációt meríthettek az ott elhangzottakból.

Kurátorok:

Lakner Lajos és Don Tamás

Felkért művészek:

Gerhes Gábor, Kádár Emese, Németh Ilona, Szilágyi Lenke, Tóth Balázs Máté

HATÁRKOR – FÁTYOL ZOLTÁN ÉS TAMUS ISTVÁN KIÁLLÍTÁSA

Helyszín: MODEM, földszinti kiállítótér

A kiállítás időtartama: 2023. december 16. – 2024. március 03.

A „határkor” egy komplex átalakulási folyamatot jelző időszak a saját rend alapján stabilitásra szert tevő korszakok között, átmenet, amely az előre mutató gesztusával hidat képez a meghaladottnak vélt múltból a jövő felé. Az emberéletnek is vannak ilyen – gyakran szimbolikus eseményekkel megszentelt – intenzív időszakai, amelyek lehetőséget teremtenek az eredmények összegzésére és új célok kijelölésére. A Határkor című kiállítás két debreceni alkotó, Fátyol Zoltán képzőművész és Tamus István grafikusművész hetvenedik születésnapját ünnepli az érett pályaszakaszukból származó művek rendszerezésével.

A meghatározó helyi művészek MODEM-es kiállítása nem törekedhetett teljeskörű életműáttekintésre, ugyanakkor a fontosabb képcsoportok egymás mellé rendezésével betekintést engedett abba, milyen témák, motívumok és technikai kísérletezések határozták meg e két eltérő habitusú alkotó eddigi életútját.

A leginkább a keresztény hit és a bibliai történetek, helyi vonatkozású és utazások során bejárt terek, valamint különleges élethelyzetek inspirálta mozgalmas grafikáiról ismert Tamus István 2023-ban, a különféle anyagokkal kísérletező, az archaikus kifejezőmódokkal párbeszédbe lépve önérvényű magánmitológiát teremtő Fátyol Zoltán pedig 2024-ben ünnepli hetvenedik születésnapját. Ez a kiállítás ugyanakkor nem csupán visszatekintés, hanem határkő is volt, amely a legfrissebb művek bemutatásával továbblépési lehetőségeket előjelez.

Kurátor:

Áfra János

VONAL MENTÉN – A MODEM GYŰJTEMÉNYÉNEK KIÁLLÍTÁSA

Helyszín: MODEM, földszinti project space

A kiállítás időtartama: 2023. január 1. – 2023. november 24.

Az eltelt 17 év gyűjtéseiből, művészekről érkezett műadományokból, műtárgyvásárlásokból és a Debreceni Nemzetközi Művésztelep felajánlásaiból máig folyamatosan formálódó kollekció képezte a kurátori válogatás nyomán létrejött kiállítás alapját, mely a vonal kortárs használatát kutatja különféle médiumokban. A vonalat elsődlegesen használó rajznak, főként a tanulmánynak, a 20. század elejéig alárendelt szerepe volt a képzőművészetben, pusztán a vázlat funkcióját tölthette be, napjainkra azonban teljes értékű alkotásnak tekintjük. A tárlaton bemutatott fotókon, festményeken és szobrokon megjelenő vonalhasználat újraértelmezi a rajz-vonal ideáját. Itt már a művészi eszme hordozójává válik: a valóság megértéséhez és ábrázolásához az egyszerűség, az összpontosítás és a könnyedség álcáját ügyesen használó eszközzé.

Kurátor:

Dr. Süli-Zakar Szabolcs

		áthozott		nyílt-bezárt					átvitt			
Kiállítások		New Mediations	30+	Vonal mentén	Földközben	Re:Re	Körbe-Körbe	Timelines	Tar Sándor Lakástárlat	Feltűnő tárgyak	Határkor	Összes
általános belépő	össz	179	919	3513	775	1182	575	880	104	267	151	8545
	fizető	126	443	0	472	695	354	443	44	0	95	2672
	ingyenes	53	476	3513	303	487	221	437	60	267	56	5873
program	össz	79	108	0	60	256	97	1038	1	13	90	1742
	fizető	45	20	0	11	37	39	93	0	0	57	302
	ingyenes	34	88	0	49	219	58	945	1	13	33	1440
múzpéd/csoportok	össz	26	398	68	160	225	142	235	27	0	2	1283
	fizető	2	273	56	117	201	126	156	0	0	2	933
	ingyenes	24	125	12	43	24	16	79	27	0	0	350
megnyitók/egyéb		ingyenes	187	590	310	403	110	210	126	341	301	2578
Kiállításonként	fizető	173	736	56	600	933	519	692	44	0	154	
	ingyenes	111	876	4115	705	1133	405	1671	214	621	390	
	összesen	284	1612	4171	1305	2066	924	2363	258	621	544	14148

Egyéb programok	Összes	Ringató	DE-BTKxMODEM - Krisztján	DE-BTKxMODEM - Tomi	DE-BTKxMODEM - Művészeti kurzus	Angol Standup	Kodály koncert	Tiéd itt a tér	Versműhely	Kertmozi	Múzeumok Éjszakája	Nyári táborok	Kultúrkorty	MODEM 17. születésnapja	Múzeumok Őszi Fesztiválja	Pályorientációs nap	MODEM SPOT / Kurátori praxisok	Egyéb
január	100	50																50
február	731	59	38	22		120	298										74	120
március	677	96	28	36			300										38	179
április	593	65	21	27		75		66	21									318
május	368	79	18	18				103									31	119
június	4342	91						-30	19	212	3990							30
július	380	95								195		17	73					
augusztus	337	129								202		6						
szeptember	1041	90			108			67						498		100	83	95
október	1180	67			82			7							120		36	868
november	567	115			86			58	16				27			60	88	117
december	160	61															32	67
ÖSSZESEN																		10476

A MODEM kiállításait és programjait 2023-ban közel **25.000-en** látták. A falakon túli, Balatonudvariban és Budapesten megvalósuló Keserű90 (c. 4000 fő) és Budapest Contemporary (c. 7000 fő) programjainkon további **11.000** néző találkozhatott kortárs művészettel a MODEM kitelepüléseinek köszönhetően.